

บทที่ 5

วิจารณ์และสรุปผลการศึกษา

การศึกษาคั้งนี้เป็นการศึกษาผลการประเมินการเสพยาบ้าซ้ำในผู้ป่วยระยะติดตามผลของศูนย์บำบัดรักษายาเสพติดสงขลา เป็นการศึกษาวิจัยเชิงวิเคราะห์ (Analytical research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการศึกษานำร่องการตรวจวิเคราะห์หาสารเสพติดเมทแอมเฟตามีนในเส้นผมของผู้ป่วยในระยะติดตามผลการบำบัดรักษา กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ป่วยในระบบสมัครใจบำบัดรักษาและผู้ป่วยตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาและสารเสพติด ทั้งที่มารับบริการรูปแบบผู้ป่วยนอกและผู้ป่วยใน ที่มารับการติดตามผล จำนวน 45 ราย โดยคัดเลือกทั้งชายและหญิง เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วยแบบสัมภาษณ์ และข้อมูลผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการ เก็บข้อมูลในระหว่างวันที่ 1 เมษายน 2554 ถึง 30 สิงหาคม 2554 วิเคราะห์ข้อมูลจากด้วยค่าสถิติร้อยละ และค่าเฉลี่ย

สรุปผลการวิจัย

ปัจจุบันการตรวจหาสารเสพติดในกลุ่มแอมเฟตามีนนับว่ามีความสำคัญและมีบทบาทอย่างมากในการบำบัดรักษา ฟื้นฟูและการติดตามผลหลังการรักษาเพื่อประเมินการเสพยาซ้ำของผู้ป่วย การเลือกใช้ตัวอย่างตรวจและเทคนิควิธีการตรวจที่เหมาะสม จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้ตรวจต้องเข้าใจวิธีการและข้อจำกัดในการตรวจ เพื่อให้ระบบการติดตามและเฝ้าระวังได้ผลดีที่สุด การใช้ตัวอย่างปัสสาวะนิยมมากที่สุดในการตรวจหาสารเสพติด เนื่องจากสะดวกในการเก็บและสุ่มตรวจ แต่มีข้อจำกัดในกลุ่มแอมเฟตามีน คือสามารถตรวจพบในปัสสาวะได้โดยประมาณ 3-4 วันขึ้นกับปริมาณที่เสพ ความเป็นกรดต่างของปัสสาวะ และการเลือกใช้เทคนิคในการตรวจวิเคราะห์ ขั้นตอนการตรวจที่อาจเกิดจากการผิดพลาดคือ การเก็บปัสสาวะ ซึ่งอาจมีการเปลี่ยนแปลงบุคคล การเติมสารพิเศษเพื่อเบี่ยงเบนการตรวจหรือทำลายชุดตรวจ ซึ่งการตรวจคัดกรองจะมีการตรวจเพิ่มคือการตรวจอุณหภูมิของปัสสาวะ การตรวจความเป็นกรด-ด่าง การตรวจความถี่จำเพาะ การตรวจเชื้อคีสและกลิ่นที่ผิดปกติก่อนการตรวจทุกครั้ง และต้องมีการควบคุมการเก็บตัวอย่างสารอย่างเป็นระบบ เนื่องจากหากต้องเก็บปัสสาวะใหม่ก็จะไม่ได้ปัสสาวะที่ช่วงเวลาเดิม

การเลือกใช้ตัวอย่างเส้นผม วิธีการเก็บค่อนข้างยุ่งยากและเทคนิคที่ใช้ในการตรวจวิเคราะห์มีความยุ่งยากซับซ้อนต้องใช้เครื่องมือที่ทันสมัย แต่มีข้อดีคือสามารถตรวจพบสารเสพติดได้เป็นระยะ

เวลานานกว่าในเลือดและปัสสาวะ การตรวจหาปริมาณแอมเฟตามีนในเส้นผมโดยการเตรียมอนุพันธ์และวิเคราะห์ด้วย SPME GC-MS เป็นวิธีมาตรฐานที่มีความไว ความจำเพาะสูงและเป็นไปตามแนวทางการวิเคราะห์เส้นผมที่นานาชาติยอมรับ (พงษ์พิชาญ และคณะอ้างถึงในเชียงใหม่เวชสาร, 2554; 50(2):31-41.) อีกทั้งการใช้เทคนิค SPME ในการสกัดอนุพันธ์ของสารเสพติดในช่วงระยะเวลา 10 ปีที่ผ่านมาเป็นที่ยอมรับกันว่า SPME มีสมรรถนะสูงในการเตรียมตัวอย่างเพื่อวิเคราะห์สารสารเมโกลูกใหญ่ในตัวอย่างชีวภาพที่หลากหลาย เช่น ปัสสาวะ เลือด และเส้นผม สามารถนำไปใช้ทางนิติเวชและเป็นหลักฐานยืนยันทางกระบวนการยุติธรรม

การติดยาเสพติด ถือได้ว่าเป็นโรคทางสมองชนิดหนึ่งและเป็นโรคเรื้อรังซึ่งอาจเกิดอาการกำเริบของโรคได้ คือการกลับไปเสพซ้ำ แต่ขณะเดียวกันก็สามารถป้องกันมิให้เกิดขึ้นได้เช่นกัน โดยสาเหตุอาจจะมาจากหลายปัจจัย เช่น ปัจจัยทางชีวภาพหรือสิ่งแวดล้อม ในการช่วยเหลือผู้ติดยาเสพติดไม่ให้กลับไปเสพติดซ้ำ ไม่เพียงแต่การสนับสนุนให้บำบัดรักษาฟื้นฟูทางด้านร่างกายและจิตใจเท่านั้น บุคคลรอบข้างและผู้ป่วยต้องเรียนรู้ เข้าใจและวางแผนการบำบัดรักษาที่เหมาะสมกับผู้ป่วยเพื่อให้การบำบัดรักษาได้ผลและหายขาด